

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วย การตัดสินค้าขาดบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
พ.ศ. 2546

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วย การตัดสินค้าขาดบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2540 ให้เป็นไปโดยถูกต้องเหมาะสมและปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16(2) และ (8) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 นายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วย การตัดสินค้าขาดบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2546”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วย การตัดสินค้าขาดบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2540

บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือคำแนะนำอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้ รวมทั้งวินิจฉัย ให้คำแนะนำหรือกำหนดวิธีปฏิบัติได้ตามความจำเป็น

ข้อ 5. ตามระเบียบนี้

“สินค้าขาดบัญชี” หมายความว่า

(1) สินค้าที่ตรวจนับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีหรือวันตรวจนับ มีจำนวนน้อยกว่าสินค้าคงเหลือตามบัญชี หรือ

(2) มูลค่าของสินค้าตาม (1) อาจได้รับการหักลดหย่อนความรับผิดชอบ ซึ่งส่วนที่เหลือหลังจากหักลดหย่อนแล้ว จึงถือเป็นยอดสินค้าขาดบัญชี

ทั้งนี้ สินค้าขาดบัญชีตาม (1) หรือ (2) ได้อินบัญชีแยกออกจากสินค้าคงเหลือตามบัญชีโดยใช้ราคาขายรวมภาษีขาย (ถ้ามี) ณ วันสิ้นปีทางบัญชีหรือวันตรวจนับเป็นเกณฑ์ในการบันทึกบัญชีและดำเนินการหาผู้รับผิดชอบ

/“ คำเสียหาย...

“ค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชี” หมายความว่า สินค้าขาดบัญชีที่อยู่ระหว่างดำเนินการหาผู้รับผิดชอบ ซึ่งคาดว่าจะมีอุปสรรคในการดำเนินการจนกว่าจะได้รับชดใช้คืนหรืออาจไม่ได้รับชดใช้คืน

เป็นเหตุทำให้ขาดประโยชน์ที่ควรได้นั้น ถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีที่พบสินค้าขาดบัญชีนั่น

“ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี” หมายความว่า จำนวนที่กันไว้ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี สำหรับสินค้าขาดบัญชีที่อยู่ระหว่างดำเนินการหาผู้รับผิดชอบหรือยังไม่มีผู้รับผิดชอบถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากสินค้าขาดบัญชีในงบการเงิน

“สินค้าขาดบัญชีได้รับชดใช้” หมายความว่า สินค้าขาดบัญชีซึ่งได้ตั้งค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี

ไว้เต็มจำนวนแล้ว ต่อมาสามารถหาผู้รับผิดชอบและได้รับชดใช้ หรือมีการจัดทำหลักฐานรับสภาพความผิดจากสินค้าขาดบัญชียังคงกล่าวเป็นที่ชัดเจนแล้ว และถือเป็นรายได้ของรอบระยะเวลาบัญชีนั่น

“การตัดสินค้าขาดบัญชี” หมายความว่า การโอนปรับปรุงทางบัญชีเพื่อตัดจำหน่ายสินค้าขาดบัญชีออกจากบัญชีในกรณีสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถดำเนินการหาผู้รับผิดชอบชดใช้ได้เป็นที่แน่นอนแล้ว ทั้งนี้เมื่อได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขใน ข้อ 8 เรื่องการตัดสินค้าขาดบัญชี

ข้อ 6 เมื่อเกิดกรณีสินค้าขาดบัญชีขึ้นแล้ว หากสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรประสงค์จะให้มีการลดหย่อนความรับผิดชอบสินค้าขาดบัญชีด้วย ให้พิจารณาดังนี้

ข้อ 6.1 ประเภทสินค้าที่ลดหย่อน

(1) สินค้าประเภทพืชผลทางการเกษตร

คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาลดหย่อนสำหรับสินค้าที่มีการยุบตัวหรือสูญเสียน้ำหนักตามสภาพของสินค้านั้น โดยให้ลดหย่อนตามอัตราซึ่งหน่วยราชการที่ควบคุมหรือเกี่ยวข้องกำหนด หรืออัตราที่ธุรกิจภาคเอกชนถือใช้กันโดยทั่วไป หรืออัตราที่สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรดำเนินการทดสอบขึ้นเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรจะต้องมีหลักฐานพิสูจน์ว่าอัตราจากการทดสอบนั้นได้กำหนดขึ้นด้วยวิธีการที่เหมาะสม

(2) สินค้าประเภทอุปโภคบริโภคและอื่น ๆ

คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอาจพิจารณาลดหย่อนความรับผิดชอบสินค้าขาดบัญชีได้โดยการลดหย่อนต้องไม่เกินกว่าอัตราร้อยละ 0.5 ของยอดขายสินค้าหรือยอดขายเฉพาะแผนกนั้น ๆ แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า สำหรับสินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงให้พิจารณาลดหย่อนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขาดหายเนื่องจากการระเหยของน้ำมันตามสภาพปกติได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมสรรพากรกำหนด

ข้อ 6.2 การรับภาระค่าลดหย่อนสินค้าขาดบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย

สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจากสินค้าขาดบัญชีที่ลดหย่อนให้แทนผู้สมควรรับผิดชอบ สำหรับสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มหากลดหย่อนเกินกว่าอัตราร้อยละที่กรมสรรพากรกำหนดหรือลดหย่อนทั้งที่กรมสรรพากรไม่มีการกำหนดอัตราไว้ สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรนอกจากต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจากสินค้าขาดบัญชีที่ลดหย่อนให้แทนผู้สมควรรับผิดชอบแล้วยังต้องรับภาระภาษีขายด้วย

ข้อ 6.3 กรณีลดหย่อนเกินกว่าอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดไว้ใน ข้อ 6.1 (1) และ (2)

กรณีที่สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรต้องการลดหย่อนความรับผิดชอบสินค้าขาดบัญชีเกินกว่าอัตราร้อยละที่กำหนดไว้ใน (1) สำหรับสินค้าประเภทพืชผลการเกษตร และ (2) สำหรับสินค้าอุปโภคบริโภคและอื่น ๆ ให้นำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาอนุมัติตัดสินค้าขาดบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการและเงื่อนไขในข้อ 8

ข้อ 7 สินค้าขาดบัญชีส่วนที่เกินจากการได้ลดหย่อนความรับผิดชอบให้แล้ว ให้สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรดำเนินการ ดังนี้

(1) ถ้ามีผู้รับผิดชอบให้ผู้รับผิดชอบชดเชยสินค้าขาดบัญชีด้วยราคาขายรวมภาษีขายด้วย (ถ้ามี) หากผู้รับผิดชอบยังไม่สามารถชำระคืนได้ ให้ตั้งผู้รับผิดชอบนั้นเป็นลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี โดยให้มีการจัดทำหลักฐานรับสภาพความผิดจากสินค้าขาดบัญชีพร้อมทั้งจัดให้มีหลักประกันการใช้คืนให้มีมูลค่า ไม่น้อยกว่าสินค้าขาดบัญชีตามราคาขายรวมภาษีขาย (ถ้ามี)

(2) ถ้ายังไม่สามารถกำหนดผู้รับผิดชอบหรืออยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาหาผู้รับผิดชอบสินค้าขาดบัญชีดังกล่าวถือเป็นสินค้าขาดบัญชีที่มีมูลค่าตามราคาขายรวมภาษีขาย (ถ้ามี) ซึ่งจะต้องตั้งค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชีและค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน

(3) ถ้าสามารถหาผู้รับผิดชอบสินค้าขาดบัญชีได้ในเวลาต่อมา สินค้าขาดบัญชีจะเปลี่ยนสภาพเป็นลูกหนี้สินค้าขาดบัญชีและค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชีจะเปลี่ยนสภาพเป็นสินค้าขาดบัญชีที่ได้รับชดเชยซึ่งถือเป็นรายได้

(4) ถ้าสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบได้เป็นที่แน่นอน ให้ดำเนินการตัดยอดสินค้าขาดบัญชี และค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี เมื่อได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในข้อ 8 เรื่องการตัดสินค้าขาดบัญชี

ข้อ 8. การตัดสินใจคัดค้านข้อบัญญัติให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังนี้

(1) สิ้นค้าขาดบัญญัติต้องเป็นสินค้าที่สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรได้จัดหามาจำหน่ายตามลักษณะการประกอบธุรกิจปกติเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิก โดยต้องมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรได้มีการดำเนินการจนถึงที่สุดแล้วในการหาผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายแต่ไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้

(2) สิ้นค้าขาดบัญญัติที่เกิดจากการทุจริตของกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร ซึ่งต้องมีหลักฐานแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร ได้มีการดำเนินการจนถึงที่สุดแล้ว ไม่สามารถเรียกให้ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้

(3) สิ้นค้าขาดบัญญัติที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาแล้วเห็นว่าตามสภาพและสถานการณ์นั้นมีความจำเป็นสมควรต้องลดหย่อนเกินกว่าอัตราที่กำหนดไว้ตามข้อ 6.1 (1) และ (2)

(4) สิ้นค้าขาดบัญญัติที่จะขออนุมัติตัดบัญชีได้ต้องตั้งค่าเผื่อสิ้นค้าขาดบัญชี เต็มจำนวนที่จะขอตัดไว้แล้วในคราวปิดบัญชีประจำปีก่อนการขออนุมัติตัดสิ้นค้าขาดบัญชี

(5) ในการเตรียมการเสนอที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติตัดสิ้นค้าขาดบัญชีให้สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรจัดให้มีข้อมูล ข้อเท็จจริงและเอกสาร ดังนี้

(5.1) รายละเอียดและมูลค่าของสินค้าที่ขออนุมัติตัดบัญชี

(5.2) คำชี้แจงพร้อมด้วยหลักฐานและการดำเนินการหาผู้รับผิดชอบเพื่อชดใช้
สิ้นค้าขาดบัญชี

(5.3) เหตุผลในการขอตัดบัญชี

(5.4) ความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการ

(6) คณะกรรมการดำเนินการต้องกำหนดวาระการประชุมใหญ่ เรื่องการตัดสินใจคัดค้านข้อบัญญัติพร้อมทั้งสรุปเรื่องโดยย่อ แจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทราบก่อนการประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่า 7 วัน ซึ่งในหนังสือแจ้งสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิคนั้น ต้องมีรายละเอียดตามข้อ (5) แนบท้ายด้วย

(7) ถ้าที่ประชุมใหญ่พิจารณาเห็นควรให้มีการตัดสินใจคัดค้านข้อบัญญัติได้ จะต้องมีการอนุมัติ โดยมีคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกที่มาประชุม

(8) เมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติอนุมัติให้ตัดสินค้าขาดบัญชีได้ ให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมด้วยว่า การอนุมัติตัดสินค้าขาดบัญชีนี้เป็นเพียงการปฏิบัติทางบัญชีเท่านั้นมิได้เป็นการระงับซึ่งสิทธิเรียกร้องจากผู้ต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรแต่อย่างใด

ประกาศ ณ วันที่ 29 กรกฎาคม 2546

(ลงชื่อ) เรืองชัย บุญญานันต์

(นายเรืองชัย บุญญานันต์)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์